

KATSAUS SEKSUAALI- JA SUKUPUOLIVÄHEMMISTÖJEN ASEMAAN UGANDASSA

Tiivistelmä

Katsauksen tarkoituksena on kuvata seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen (LGBT)¹ asemaa Ugandassa sekä heihin kohdistuvia oikeudenloukkauksia. Ugandan rikoslaki kriminalisoi samaa sukupuolta olevien välisen seksuaalisen kanssakäymisen, mutta ei kuitenkaan kiellä homoseksuaalisuutta itsessään. Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvien pidätykset ovat maassa yleisiä ja myös syytteitä on nostettu. Ugandalaisten suhtautuminen seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjä kohtaan on negatiivista ja homoseksuaalisuus on vahvasti stigmatisoitu myös valtionjohdon ja uskonnollisten johtajien taholta. Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluviin kohdistuva väkivalta on yleistä ja syrjintää heitä kohtaan tapahtuu kaikilla yhteiskunnan osa-alueilla.

Katsauksessa on käytetty erilaisia julkisia lähteitä, kuten kansainvälisten järjestöjen ja eri valtioiden tuottamia raportteja ja tutkimuksia sekä näitä täydentävää uutismateriaalia, joka on ollut Maahanmuuttoviraston saatavilla raportin kirjoittamishetkellä.

Maahanmuuttoviraston Maatietopalvelu on käsitellyt Ugandan seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen asemaa joulukuussa 2014 julkaistussa kyselyvastauksessa "Uganda/seksuaalivähemmistöt, paikallisneuvosto, häätö" sekä joulukuussa 2015 julkaistussa raportissa "Status of LGBTI People in Cameroon, Gambia, Ghana and Uganda". Tämä raportti päivittää näitä raportteja ja on keskittynyt niiden ilmestymisen jälkeiseen aikaan.

Abstract

This report is an overview on the situation of sexual and gender minorities (LGBT) in Uganda and infringements against them. Ugandan Penal code criminalizes same-sex sexual conduct but not homosexuality per se. Arrests of people belonging to sexual and gender minorities are common and some have also been prosecuted. Attitudes of Ugandans towards LGBT people are negative and homosexuality is strongly stigmatized also by the government and religious leaders. Violence

¹ Termien "seksuaali"- ja "sukupuolivähemmistö" määrittely ei ole yksiselitteistä, ja usein alan julkaisuissakin kirjoittaja pyrkii itse määrittelemään kyseisessä kontekstissa käyttämänsä termit ja niiden rajoitukset. Yleisimmin kansainvälisten ihmisoikeusjärjestöjen ja uutistoimistojen seksuaali- ja sukupuolivähemmistöistä käyttämä yleistermi on englanninkielisistä sanoista tuleva akronyyymi LGBT (suomeksi HLBT), joka pitää sisällään käsitteet lesbian, gay, bi ja trans ja on jo siksi osittain monitulkintainen, sillä kolme ensimmäistä käsitettä mielletään yleisesti seksuaali-identiteettiä määrittäviksi, kun taas trans-etuliite liittyy ensisijaisesti sukupuoli-identiteettiin. Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen oikeuksia ajavat järjestöt ja -yhteisöt sisällyttävät englanninkieliseen kirjainlyhenteeseen usein myös sanan inter (LGBTI; suomeksi HLBTI), joka viittaa intersukupuolisuuteen. Viime vuosina varsinkin suomenkielisessä kontekstissa on yleistynyt lyhenne HLBTIQ (englanniksi LGBTIQ), jota myös Setan ja Trans-tukipisteen sanastoissa suositellaan. Q tulee sanasta queer, jota käytetään usein akateemisessa ja poliittisessä kontekstissa. Queer -käsite liittyy sellaiseen identiteettiin ja oman sukupuolen ja seksuaalisuuden määrittelyyn, jolla pyritään kyseenalaistamaan ulkoa päin tulevia, yhteiskunnan ja yhteisön asettamia sukupuoleen ja seksuaaliseen suuntautumiseen liittyviä normeja. Lähteet: Seta [päivitetty 22.11.2018]; Trans-tukipiste [päiväämätön]. Tässä kyselyvastauksessa on erilaisten määrittelyjen ja seksuaali- ja sukupuoli-identiteettien moninaisuuden vuoksi päädytty käyttämään mahdollisimman vähän arvottavaa yleiskäsitettä "seksuaali- ja sukupuolivähemmistö" ellei tietty lähdeaineisto rajoitu nimenomaan seksuaalivähemmistöihin sekä tietyissä kohdissa kirjainlyhennettä LGBTI, joka on linjassa muissa maatietopalvelun tuotteissa käytetyn sanaston kanssa.

against sexual and gender minorities is widespread and they face discrimination in every part of society.

The report is based on different public sources, such as reports and studies published by international organisations and different governments and complementary news material, which the Finnish Immigration Service has had access to at the time of writing of this report.

Sisällys

Tiivistelmä	1
Abstract	1
1. Lainsäädäntö koskien homoseksuaalisuutta	3
2. Lain täytäntöönpano	4
3. Suhtautuminen homoseksuaalisuuteen yhteiskunnassa	8
3.1. Valtiojohdon ja uskonnollisten johtajien suhtautuminen homoseksuaalisuuteen	8
3.2. Yleinen kansalaismielipide homoseksuaalisuudesta	9
4. Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kohdistuvat oikeudenloukkaukset ja syrjintä	11
4.1. Oikeudenloukkaukset	11
4.2. Median vaikutus asenteisiin ja oikeudenloukkauksien esiintymiseen	13
4.3. Syrjintä	13
5. Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen mahdollisuudet suojeluun ja tukipalveluihin	15
5.1. Viranomaissuojelu	15
5.2. Tukipalvelut	17
6. Lähteet	19

1. Lainsäädäntö koskien homoseksuaalisuutta

Homoseksuaalisuutta itsessään (identiteettinä tai seksuaalisena suuntautumisena) ei ole kriminalisoitu Ugandassa vaan ainoastaan homoseksuaaliset teot.² Samaa sukupuolta olevien välinen seksi on laitonta rikoslain pykälien *145 Unnatural offences* ja *146 Attempt to commit unnatural offences* mukaan. Nämä pykälät kriminalisoivat luonnonvastaiset seksuaaliset teot, joista voidaan rangaista jopa elinkautisella vankeusrangaistuksella:³

“145. Unnatural offences.

Any person who—

(a) has carnal knowledge of any person against the order of nature;

(b) has carnal knowledge of an animal; or

(c) permits a male person to have carnal knowledge of him or her against the order of nature,

commits an offence and is liable to imprisonment for life.

146. Attempt to commit unnatural offences.

Any person who attempts to commit any of the offences specified in section 145 commits a felony and is liable to imprisonment for seven years.”⁴

Rikoslaisissa ei erityisesti mainita naisten välistä seksiä, mutta *seksuaalirikoksia koskeva lakialoite* vuodelta 2015 (Sexual Offences Bill) pyrki laajentamaan samaa sukupuolta olevien välisen seksin kriminalisoinnin koskemaan myös naisia.⁵ Lakialoitetta ei kuitenkaan tämän hetken tietojen mukaan ole vielä hyväksytty laiksi.⁶ Kansainvälinen seksuaalivähemmistöjen oikeuksia ajavien järjestöjen kattojärjestö *International Gay and Lesbian Association (ILGA)* tulkitsee rikoslain pykälää 145 niin, että myös naisten väliset seksuaaliset suhteet ovat laittomia Ugandassa.⁷ Human Dignity Trust -säätiön mukaan Ugandan rikoslain pykälässä *148 Indecent practices* mainittu ”gross indecency” viittaa naisten väliseen seksiin:⁸

“148. Indecent practices.

Any person who, whether in public or in private, commits any act of gross indecency with another person or procures another person to commit any act of gross indecency with him or her or attempts to procure the commission of any such act by any person with himself or herself or with another person, whether in public or in private, commits an offence and is liable to imprisonment for seven years.”⁹

Myös seuraavia Ugandan rikoslain pykälää on käytetty seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjä vastaan:

- *160 Common nuisance*
- *167 Being idle and disorderly*
- *168 Being rogue and vagabond*
- *381 Personation – any person who falsely represents themselves.*¹⁰

² HRAPF 9/2016, s. 30.

³ Uganda 15.6.1950; USDoS 20.4.2018; HRW 18.1.2018; BTI 2018, s. 16; ILGA 5/2017, s.38; HRAPF 9/2016, s. 27.

⁴ Uganda 15.6.1950.

⁵ HRAPF 9/2016, s. 19.

⁶ Parliament of the Republic of Uganda 16.5.2018; Daily Monitor 5.3.2018.

⁷ ILGA 5/2017, s. 38.

⁸ Human Dignity Trust 5/2016, s. 10, 12.

⁹ Uganda 15.6.1950.

¹⁰ HRAPF 9/2016, s. 21-22.

Helmikuussa 2014 Ugandan presidentti Yoweri Museveni hyväksyi homoseksuaalivastaisen lakialoitteen ”*Anti-Homosexuality Act*”, jonka perustuslakituomioistuin kuitenkin kumosi elokuussa 2014, koska parlamentilta oli puuttunut vaadittava päätösvalta lakia hyväksyttäessä.¹¹ Ennen kumoamista laki kuitenkin ehti aiheuttaa väkivaltaisten hyökkäysten merkittävän lisääntymisen seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjä kohtaan.¹²

Lokakuussa 2014 Ugandan hallitseva puolue kierrätti uutta lakialoitetta ”*The Prohibition of Promotion of Unnatural Sexual Practices Bill*”, jonka tarkoitus oli korvata juuri kumottu lakialoite luokittelemalla samaa sukupuolta olevien välisen seksin samaan kategoriaan pedofilian, eläimiin sekaantumisen ja muiden vastaavien tekojen kanssa.¹³ Tämä lakialoite sääti kuolemanrangaistuksen homoseksuaalisista teoista,¹⁴ ja näin ollen oli edellistä lakia huomattavasti ankarampi.¹⁵ Uganda joutui odotetusti valtavan kansainvälisen paineen alle,¹⁶ ja lahjoittajamaat katkaisivat rahoituksensa Ugandalle protestina lakialoitteelle.¹⁷ Presidentti Museveni perusti paineiden alla erityiskomitean,¹⁸ joka ehdotti lakialoitteesta luopumista.¹⁹

Maaliskuussa 2016 presidentti Museveni hyväksyi laiksi kansalaisjärjestölakialoitteen (*Non-Governmental Organisations Bill, 2015*).²⁰ Tämän lain mukaan mikä tahansa teko, jonka voidaan katsoa asettavan Ugandan turvallisuuden, edun tai kansalaisten kunnian vaaraan, katsotaan rikokseksi, josta rangaistaan sakolla ja/tai korkeintaan kolmella vuodella vankeutta. Laki ei kuitenkaan määrittele tarkemmin näitä tekoja.²¹ Ihmisoikeusjärjestö Human Rights Watch pelkää tämän lain kriminalisoivan tehokkaasti erityisesti seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen asioiden ajamisen.²²

Huhtikuussa 2018 LGBT+ -uutisointiin keskittynyt Pink News kirjoitti, että kansanedustajat haluaisivat hyväksyä uudelleen elokuussa 2014 kumotun *Anti-Homosexuality* -lain. Useat heistä olivat ylistäneet parlamentin puhemies Rebecca Kadagaa siitä, että hän oli vastustanut tiukasti LGBTI-vähemmistöjen oikeuksien puolustamista eräässä kansainvälisessä kokouksessa.²³ Prosessin etenemisestä ei tämän vastauksen kirjoitushetkellä ollut saatavilla tarkempaa tietoa.

2. Lain täytäntöönpano

Viimeisimmän Yhdysvaltain ulkoministeriön ihmisoikeusraportin mukaan seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen häirintä ja pidätykset turvallisuusviranomaisien taholta ovat yksi merkittävimpiä ihmisoikeusloukkauksia Ugandassa.²⁴ *Sexual Minorities Uganda* -järjestön (SMUG) mukaan viranomaiset käyttävät rikoslain pykälää 145 häiritäkseen, pidättääkseen ja kiduttaakseen seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvia,²⁵ ja pidätettyinä ollessaan LGBTI-

¹¹ ILGA 5/2017, s. 104.

¹² The Guardian/ Akinyemi, A. 26.1.2016.

¹³ ILGA 5/2017, s. 104.

¹⁴ The Guardian 5.7.2015.

¹⁵ AI 24.2.2014; BBC 10.11.2014; Deutsche Welle 19.2.2015.

¹⁶ The Guardian 5.7.2015.

¹⁷ BBC 10.11.2014.

¹⁸ The Guardian 5.7.2015; Deutsche Welle 19.2.2015.

¹⁹ The Guardian 5.7.2015.

²⁰ Goitom/Library of Congress 17.3.2016.

²¹ Goitom/Library of Congress 17.3.2016.

²² HRW 18.1.2018.

²³ Pink News 12.4.2018.

²⁴ USDoS 20.4.2018.

²⁵ SMUG 4/2016, s. 6.

vähemmistöjen edustajat kohtaavat usein väkivaltaa ja seksuaalista hyväksikäyttöä muiden vankien sekä poliisien taholta.²⁶

Vuonna 2017 HRAPF raportoi 14 poliisin tekemästä pidätyksestä, joiden syynä oli ollut epäily pidätetyn kuulumisesta seksuaali- ja sukupuolivähemmistöön,²⁷ vaikka homoseksuaalisuutta itsessään (identiteettinä tai seksuaalisena suuntautumisena) ei ole kriminalisoitu.²⁸ Viidessä näistä tapauksesta poliisit olivat tehneet vangitsemilleen henkilöille pakkoanaalitutkimuksia todistaakseen heidän homoseksuaalisuutensa.²⁹ Ihmisoikeusjärjestö Human Rights Watchin (HRW) mukaan rikoslaki johtaa hyvin harvoin seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen edustajien syyteeseen asettamiseen.³⁰ HRAPF:in vuoden 2016 raportin mukaan suuri osa seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kohdistuneista syyteistä on nostettu muiden kuin rikoslain pykälän 145 nojalla, sillä sen perusteella onnistunut syyteeseenpano on vaikeaa.³¹

Ugandan poliisin vuotta 2017 tarkastelevan rikosraportin mukaan ugandalaisia on pidätetty, asetettu syyteeseen ja tuomittu luonnonvastaisista ja epäasiallisista teoista (unnatural offence ja indecent assault), mutta raportti ei tarkemmin erittele millaisista tapauksista oli kyse.³² Tilastojen mukaan vuonna 2017 raportoitiin 120 "unnatural offences" -tapausta ja 121 tapausta vuonna 2016.³³ Vuoden 2017 "unnatural offences" -tapauksista, 34 on yhä tutkinnan alla, 36 tapausta ei selvitetty ja 50 tapausta vietiin oikeuteen. Näistä 59 tapausta toimitettiin yleiselle syyttäjälle, 5 tapauksessa luettiin syytteet, 6 tapausta hylättiin ja 39 tapausta on vireillä oikeudessa. Syytetyistä 49 oli miehiä tai poikia ja 3 naisia tai tyttöjä.³⁴ Rikosraportin mukaan "indecent assault" -tapauksia raportoitiin vuonna 2017 yhteensä 343. Edellisenä vuonna tapauksia oli ollut 495.³⁵ Vuoden 2017 tapauksista 105 on yhä tutkinnan alla, 107 tapausta jäi selvittämättä, ja 131 tapausta vietiin oikeuteen. Näistä 177 tapausta toimitettiin yleiselle syyttäjälle, 32 tapauksessa luettiin syytteet, 1 sai vapauttavan tuomion, 24 tapausta hylättiin ja 74 tapausta on vireillä oikeudessa.³⁶ Vuotta 2015 tarkastelevan rikosraportin mukaan tuolloin raportoitiin yhteensä 121 "unnatural offences" -tapausta ja 631 "indecent assault" -tapausta. Vuonna 2014 oli raportoitu 135 "unnatural offences" -tapausta ja 668 "indecent assault" -tapausta.³⁷

Toukokuussa 2016 Amnesty International kertoi 25-vuotiaan ugandalaisen HIV-positiivisen transnaisen elämästä. Nainen työskentelee prostituoituna Kampalan kaduilla ja kertoi joutuneensa pidätetyksi yli 20 kertaa, sekä kärsineensä vakavasta seksuaalisesta väkivallasta ja hyväksikäytöstä poliisien sekä muiden pidätettyjen taholta.³⁸ Artikkelissa ei mainita, että häntä vastaan olisi nostettu syytteitä. Elokuussa 2016 LGBT+ -uutisointiin keskittynyt Pink News uutissivusto kertoi poliisin pidättäneen 8-vuotiaan tytön epäiltynä homoseksuaalisuudesta Jinjan kaupungissa. Tytön oli nähty pussaavaan kaveriaan, ja naapurit raportoivat poliisille työllä olevan "romanttisia suhteita" ikäistensä tyttöjen kanssa.³⁹

Tammikuussa 2014 julkaistun Tanskan maatietopalvelun tiedonhankintamatkaraportin lähteen mukaan Ugandan viranomaiset pidättävät LGBT-henkilöitä tai sellaiseksi epäilemiään henkilöitä

²⁶ DIS 1/2014, s.22-24.

²⁷ USDoS 20.4.2018.

²⁸ HRAPF 9/2016, s. 30.

²⁹ USDoS 20.4.2018.

³⁰ HRW 15.12.2017; The Guardian/Okiror 21.8.2017.

³¹ HRAPF 9/2016, s. 22.

³² Uganda Police 7/2018, s. a.

³³ Uganda Police 7/2018, s. 13.

³⁴ Uganda Police 7/2018, s. a.

³⁵ Uganda Police 7/2018, s. 13.

³⁶ Uganda Police 7/2018, s. a.

³⁷ Uganda Police [päiväämätön], s. 35.

³⁸ AI 26.5.2016.

³⁹ Pink News 20.11.2016.

myös kiristääkseen heiltä rahaa. Tällöin pidätetty on vapautettu ehdoitta sen jälkeen, kun lahjus on maksettu.⁴⁰

Human Rights Watchin (HRW) mukaan poliisi on käyttänyt rikoslakia verukkeena lukuisten LGBTI -yhteisön tapahtumien sulkemiseen viimeisten seitsemän vuoden aikana, kuten esimerkiksi koko vuoden 2017 Pride-viikon ja tätä edeltävien vuosien Pride-viikkojen paraatit ja muotinäytökset.⁴¹ Edellisvuosien ongelmista huolimatta vuoden 2018 Pride-viikkoa suunniteltiin ainakin vielä keväällä 2018,⁴² mutta käytettävissä olevista lähteistä ei löytynyt tietoa sen järjestämisestä. Alla on listattu viimeaikaisia LGBTI-tapahtumia, jotka poliisi on sulkenut tai peruuttanut:

17.5.2018 viranomaiset sulkivat kansainvälisen homo-, bi- ja transfobian vastaisen päivän juhlinnat Kampalassa. Tämä oli kahdeksas LGBTI-tapahtuma, jonka viranomaiset ovat sulkeneet viimeisten kahden vuoden aikana. Välttyäkseen viranomaisten häirinnältä, tilaisuus oli järjestetty SMUG-järjestön tiloissa korkeasti aidatulla alueella. Tästä huolimatta ministeri Lokodo määräsi poliisin sulkemaan tapahtuman ja osallistujille annettiin 20 minuuttia aikaa paeta tai saada syytteet.⁴³

Toukokuussa 2018 ministeri Lokodo esti Kampalaan suunnitellun HIV/Aids -konferenssin järjestämisen, jonka hän katsoi edistävän ”homoseksuaalisuutta ja muita likaisia asioita”.⁴⁴ **20.9.2017** poliisi ratsasi *ActionAid Ugandan* (AAU) ja *Great Lakes Institute for Strategic Studies:in* (GLISS) tilat Kampalassa sekä GLISS:in toiminnanjohtajan Godbar Tumushaben kodin kustona niiden ihmisoikeustoiminnasta sekä erityisesti niiden kriittistä suunniteltua perustuslakimuutosta vastaan.⁴⁵ Toteutunut perustuslakimuutos poisti presidenttiehdokkaiden ikärajan, ja istuva presidentti Museveni voi nyt hakea uudelle kaudelle vuoden 2021 vaaleissa.⁴⁶

9.12.2017 Ugandan poliisi ratsasi ja sulki *Queer Kampala International Film Festival*-elokuvalifestivaalit sen toisena näytöspäivänä antamatta mitään virallista perustelua toiminnalleen.⁴⁷ Ratsiapäivänä festivaalin järjestäjät olivat saaneet vihjeen, että poliisi suunnitteli paikan ratsaamista ja paikallaolijoiden pidättämistä.⁴⁸ Järjestäjät pyysivät osallistujia lähtemään ja vain vähän sen jälkeen poliisi saapui. Poliisit kertoivat sulkevansa festivaalin, koska katsoivat esitettävien elokuvien olevan ”pornografisia”.⁴⁹

Elokuussa 2017 aktivistit peruuttivat Pride-viikon tapahtumat Kampalassa ja Jinjassa sen jälkeen, kun ministeri Lokodo oli uhkaillut järjestäjiä pidätyksillä ja väkivallalla.⁵⁰ Ministeri Lokodo kommentoi asiaa seuraavasti:

*“It’s true I ordered the police to stop and shut down all the gay pride events. No gay gathering and promotion can be allowed in Uganda. We can’t tolerate it at all.”*⁵¹

⁴⁰ DIS 1/2014, s. 6.

⁴¹ HRW 15.12.2017; The Guardian/Okiror 21.8.2017.

⁴² Pink News 6.3.2018; The Daily Beast 6.3.2018; This is Africa/ Kiunguyu 14.6.2018.

⁴³ Rights Africa 18.5.2018.

⁴⁴ Daily Monitor/Ainebyoona 2.5.2018.

⁴⁵ OMTC & FIDH 3.5.2018.

⁴⁶ OMTC & FIDH 3.5.2018; Al Jazeera 20.8.2018.

⁴⁷ HRW 15.12.2017; Pink News 10.12.2017.

⁴⁸ HRW 15.12.2017; Thomson Reuters Foundation 11.12.2017.

⁴⁹ HRW 15.12.2017.

⁵⁰ HRW 18.1.2018; HRW 15.12.2017; USDoS 20.4.2018; The Guardian/Okiror 21.8.2017.

⁵¹ The Guardian/Okiror 21.8.2017; USDoS 20.4.2018.

Elokuussa 2016 poliisi teki ratsian Pride-viikon muotinäytökseen sekä pahoinpiteli ja nöyryytti osallistujia ottaen heistä kuvia ilman lupaa. Ratsia johti yhden osallistujan vakaviin vammoihin, kun tämä oli hypännyt ikkunasta paetakseen poliisin väkivaltaa.⁵² Ministeri Lokodon kerrotaan uhkailleen aikovansa estää LGBTI -ihmisoikeusaktivistien toiminnan ja eheyttävänsä LGBTI -ihmiset.⁵³

Lain mukaan henkilö voidaan pidättää rikoslain pykälän 145 nojalla ainoastaan silloin, kun hänet saadaan kiinni itse teosta, eli harjoittamasta seksiä samaa sukupuolta olevan henkilön kanssa, tai kun on vahvoja viitteitä lain kriminalisoimasta seksuaalisesta kanssakäymisestä.⁵⁴ Käytännössä seksuaali- ja sukupuolivähemmistöön kuuluvan henkilön pidätyksen perustaksi voi riittää pelkästään toisen henkilön ilmianto, myös nimettömänä annettu, epäilystä henkilöstä⁵⁵ tai poliisin oma epäily, joka voi perustua pelkästään epäilyn ulkoiseen olemukseen ja pukeutumiseen.⁵⁶ *Anti-Homosexuality* - lain voimassa ollessa ihmisiä pidätettiin esimerkiksi ”luonnottomasta tekstiviestittelystä”.⁵⁷

Ihmisoikeusjärjestö *Human Rights Awareness and Promotion Forum*in (HRAPF) mukaan Ugandan poliisi pidättää jatkuvasti ihmisiä pukeutumisesta vastakkaisen sukupuolen vaatteisiin (cross-dressing).⁵⁸ Tammikuussa 2014 julkaistun Tanskan maatietopalvelun tiedonhankintamatkaraportin lähteen mukaan Ugandan poliisi ei kuitenkaan yleensä pidätä ennakoivasti LGBT-henkilöiksi epäilemiään henkilöitä vaan yleensä näiden ihmisten lähipiiri, työnantajat ja naapurit ovat ilmiantaneet heidät poliisille.⁵⁹ Poliisi voi toisinaan pidättää LGBTI-henkilöitä tai pitää heitä vangittuna normaalia pidempään suojellakseen heitä uhkaavalta väkijoukon omavaltaiselta oikeudenkäytöltä.⁶⁰

Human Rights Watch:in vuosiraportin mukaan poliisi ei ole onnistunut lopettamaan samaa sukupuolta olevien välisen seksin harrastamisesta syytettyjen miesten ja transsukupuolisten naisten pakkoanaalitutkimuksia. Näillä tutkimuksilla ei ole mitään todistuksellista arvoa ja ne ovat julmaa, epäinhimillistä ja halventavaa kohtelua, joka voi täyttää kidutuksen tunnusmerkit.⁶¹ HRW:n mukaan kaikki tapaukset, joissa on vedottu suoritetuihin anaalitutkimuksiin, on hylätty ennen oikeudenkäyntiä.⁶² Vuosien 2013 ja 2015 välillä HRW oli dokumentoinut kuusi pakkoanaalitutkimustapausta.⁶³

⁵² HRW 15.12.2017; HRW 5.8.2016; AI 8.8.2016.

⁵³ AI 8.8.2016.

⁵⁴ The Consortium 27.7.2015, s. 25.

⁵⁵ DIS 1/2014, s. 10, 21; Pink News 20.11.2016.

⁵⁶ The Consortium 27.7.2015, s. 22.

⁵⁷ Thomson Reuters 9.4.2015.

⁵⁸ HRAPF 9/2016, s. 29.

⁵⁹ DIS 1/2014, s. 10.

⁶⁰ HRAPF 9/2016, s. 26. Yleisestä ilmapiiristä ja suhtautumisesta sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöihin yhteiskunnassa ks. luku 3.2.

⁶¹ HRW 18.1.2018.

⁶² HRW 12.7.2016.

⁶³ HRW 1.11.2016.

3. Suhtautuminen homoseksuaalisuuteen yhteiskunnassa

3.1. Valtiojohdon ja uskonnollisten johtajien suhtautuminen homoseksuaalisuuteen

Homoseksuaalisuus on vahvasti stigmatisoitu Ugandassa poliittisten, kulttuuristen ja uskonnollisten johtajien taholta.⁶⁴ Jotkut hallituksen viranomaiset ovat julkisesti tuominneet seksuaali- ja sukupuolivähemmistöt⁶⁵ ja kiihdyttäneet entisestään homofobista mielialaa Ugandassa.⁶⁶ Etiikkaministeri Simon Lokodon kerrotaan uhkailleen LGBTI -ihmisoikeusaktivisteja sekä julistaneen ”kuntouttavansa” LGBTI -ihmiset,⁶⁷ minkä tarkoituksena on hänen mukaansa ollut ”antaa heille mahdollisuus elää jälleen normaalia elämää”.⁶⁸ Ministeri Lokodo on myös julkisesti tukenut poliisien väkivaltaisia ratsioita ja sulkenut LGBTI-tapahtumia.⁶⁹ Syyskuun 2018 alussa ministeri Lokodo ilmoitti peruuttavansa vuosittaisen Nyege Nyege -musiikki- ja kulttuurifestivaalin syyttäen järjestäjiä seksin, eläimiin sekaantumisen ja homoseksuaalisuuden edistämisestä. Tapahtumaa pidetään Itä-Afrikan tärkeimpänä 4-päiväisenä musiikkifestivaalina.⁷⁰ Ministeri joutui kuitenkin taipumaan paineen alla ja festivaali järjestettiin. Ministeri valitteli ”hävinneensä taistelun paholaiselle”.⁷¹

Viimeiset yli 30 vuotta vallassa ollut Ugandan presidentti Yoweri Museveni vastustaa julkisesti homoseksuaalien oikeuksien edistämistä Ugandassa.⁷² Tästä huolimatta Museveni palkittiin elokuussa 2018 kansainvälisellä *Global Peace Foundation*:in⁷³ rauhanpalkinnolla. Vastaanottaessaan palkintoaan hän vaati länsimaita suvaitsemaan Ugandan suvaitsemattomuutta homoseksuaaleja kohtaan. Musevenin puhetta sekä *Global Peace Foundation*in tekemää valintaa kritisoitiin laajasti.⁷⁴

Vuoden 2016 presidentinvaaleissa Musevenia vastaan asettunut ehdokas, entinen pääministeri Amama Mbabazi, oli ensimmäinen presidenttiehdokas ja myös ensimmäinen poliitikko, joka on julkisesti vastustanut homofobiaa ja syrjintää seksuaalisen suuntautumisen perusteella.⁷⁵

Uskonto ja siihen liittyvät vahvat uskomukset ovat yksi tärkeimmistä syistä yleiselle homofobialle Ugandassa.⁷⁶ Uskonnolliset johtajat ovat yleisesti ottaen hyvin LGBT-vastaisia⁷⁷ ja eri uskonnolliset ryhmät ovat leimanneet homoseksuaalisuuden syntiseksi käyttäytymiseksi.⁷⁸ Vaikutusvaltaiset kristittyjen ja muslimien johtajat ovat seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen julkisella tuomitsemisellaan luoneet paineita myös LGBTI-vastaisen lainsäädännön hyväksymiselle.⁷⁹ *Anti-Homosexuality* -lakialoite oli amerikkalaisten fundamentalistikristittyjen, kuten evankelistipastori Scott Livelyn aikaansaannosta. He ovat levittäneet homofobista

⁶⁴ SMUG 6/2018, s. 9.

⁶⁵ HRC 9/2015, s. 1.

⁶⁶ BTI 2018, s. 16.

⁶⁷ AI 8.8.2016; HRW 18.1.2018.

⁶⁸ AI 8.8.2016.

⁶⁹ HRW 18.1.2018; HRW 15.12.2017.

⁷⁰ The Independent 4.9.2018.

⁷¹ Daily Monitor 7.9.2018.

⁷² The Guardian/ Akinyemi, A. 26.1.2016.

⁷³ *Global Peace Foundation*:in on perustanut korealais-amerikkalainen yrittäjä Hyun Jin Preston Moon, edesmenneen pastorin ja *Unification Church*:in perustajan Sun Myung Moonin poika.

⁷⁴ Rights Africa 6.8.2018.

⁷⁵ The Guardian/ Akinyemi, A. 26.1.2016; Pink News 20.7.2015.

⁷⁶ DIS 1/2014, s. 53, 68.

⁷⁷ Rights Africa 8.6.2018; HRC 9/2015, s. 1; DIS 1/2014, s. 68.

⁷⁸ DIS 1/2014, s. 54.

⁷⁹ HRC 9/2015, s. 1-2.

sanomaansa Ugandassa.⁸⁰ Vuonna 2013 *Sexual Minorities Uganda* -järjestö (SMUG) nosti Scott Livelyä vastaan liittovaltiokanteen Massachusettsissa syyttäen häntä rikoksista ihmisyyttä vastaan ja homoseksuaalien vastaiseen mielialaan kiihottamisesta Ugandan vierailujensa aikaisissa puheissaan.⁸¹ Yhdysvaltalainen tuomioistuin katsoi, että Lively oli osallistunut ”säälimättömään ja pelottavaan sortokampanjaan LGBTI-ihmisiä vastaan Ugandassa”, mutta hylkäsi kuitenkin kanteen viime vuonna teknisistä syistä.⁸²

3.2. Yleinen kansalaismielipide homoseksuaalisuudesta

SMUG:in kesäkuussa 2018 julkaiseman raportin mukaan Ugandan arviolta 39 miljoonasta ihmisestä⁸³ yli 390 000 kuuluu seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin.⁸⁴ LGBTIQ-henkilöt kokevat yhteiskunnallista syrjintää eikä heillä ole mitään erityistä lain tuomaa suojaa Ugandassa.⁸⁵ Heidän suurin turvallisuuteen liittyvä huolenaiheensa nousee kuitenkin yhteiskunnan eikä viranomaisten taholta.⁸⁶ He pelkäävät tulevansa perheensä hylkäämiksi ja naapureidensa ja kollegoidensa ilmiantamiksi.⁸⁷ *Anti-Homosexuality* -laki tuli voimaan helmikuussa 2014, ja se ehti ennen kumoamistaan aiheuttaa väkivaltaisten hyökkäysten merkittävän lisääntymisen seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjä kohtaan. LGBTI-ihmisiä kohtaan hyökättiin julkisilla paikoilla ja heitä yritettiin lynkata, heidän kotejaan poltettiin ja heitä häädettiin kodeistaan.⁸⁸

Suurin osa ugandalaisista ei halua olla tekemisissä ihmisten kanssa, joilla on homoseksuaalisia taipumuksia. Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen oikeuksien ajaminen on lisännyt heidän näkyvyyttään ja sitä kautta myös homofobiaa ja sortotoimia.⁸⁹ Vuoden 2016 raportissaan ILGA julkaisi osia tekemänsä tutkimuksen⁹⁰ tuloksista, jotka kertovat ugandalaisista asenteista seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjä kohtaan. 47 % ugandalaisista on vahvasti sitä mieltä, että kuuluminen seksuaali- ja sukupuolivähemmistöön tulisi katsoa rikokseksi ja vain 26 % on täysin eri mieltä. 54 % ugandalaisista katsoo (*strongly agree & somewhat agree*), että saman sukupuolen haluaminen (*same-sex desire*) on länsimainen ilmiö ja 28 % on tästä eri mieltä tai täysin eri mieltä.⁹¹ 45 % ugandalaisista tuntisi olonsa erittäin epämukavaksi, mikäli heidän naapurinsa olisi lesbo tai homoseksuaali: 15 % tuntisi olonsa jonkin verran epämukavaksi ja 40 %:lle vastaajista asialla ei olisi mitään väliä.⁹² Transsukupuolisuus ei ole laitonta Ugandassa, mutta monet uskovat transihmisten olevan homoseksuaaleja, mikä johtaa transihmisiin kohdistuvaan syrjintään ja väkivaltaan.⁹³

Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöön kuulumisen ja heidän asioidensa ajaminen ei ole helppoa Ugandassa. Heinäkuussa 2018 pitkän linjan LGBTI-aktivisti Val Kalende ilmoitti mediassa, ettei hän ole enää lesbo ja että hän on menossa naimisiin miehen kanssa. Kalende ei ole ainoa Ugandan LGBTI-yhteisön jäsen, joka on ilmoittanut muuttuneensa heteroksi ja liittynyt evankeliseen kristittyyn liikkeeseen. Jotkut aktivistit olivat raivoissaan ja suruissaan Kalenden päätöksestä, mutta toiset ymmärsivät sen todeten, ettei Ugandassa ole tarjolla mitään

⁸⁰ HRC 9/2015, s. 3.

⁸¹ CCR 22.5.2016; ILGA 5/2017, s. 104; The Guardian/Akinyemi, A. 26.1.2016.

⁸² Rights Africa 2.5.2018.

⁸³ CIA [päivitetty 14.8.2018].

⁸⁴ SMUG 6/2018, s. 8.

⁸⁵ BTI 2018, s. 16.

⁸⁶ DIS 1/2014, s. 11; Deutsche Welle 19.2.2015.

⁸⁷ DIS 1/2014, s. 11.

⁸⁸ The Guardian/ Akinyemi, A. 26.1.2016.

⁸⁹ The Guardian 5.7.2015.

⁹⁰ ILGA-RIWI 2016 Global Attitudes Survey on LGBTI People.

⁹¹ ILGA 5/2016, s.91.

⁹² ILGA 5/2016, s.91.

⁹³ Thomson Reuters Foundation 10.5.2018.

tukipalveluita vihamielisessä ja stressaavassa ympäristössä työskennelleille, masentuneille ja loppuun palaneille LGBTI-aktivisteille.⁹⁴

Yli 30 ugandalaisen kansalaisjärjestön tilat ovat joutuneet murtojen kohteiksi vuodesta 2012 lähtien,⁹⁵ mutta ketään vastaan ei ole nostettu syytteitä hyökkäyksistä.⁹⁶ Kohteena olevat järjestöt ovat kaikki työskennelleet yhteiskunnallisesti herkkien aiheiden parissa.⁹⁷ Viimeisin murto tapahtui 6.8.2018 *“ISIS-Women’s International Cross Cultural Exchange”* -järjestön (Isis-WICCE) toimistoon Kampalassa. Helmikuussa 2018 ugandalaisen seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen oikeuksien parissa työskentelevän ihmisoikeusjärjestö *Human Rights Awareness and Promotion Forumin* (HRAPF) tilat olivat väkivaltaisen murron kohteena, ja kaksi vartijaa haavoittui murron aikana vakavasti.⁹⁸ Edellinen hyökkäys HRAPF:n toimistoon tapahtui toukokuussa 2016. Tuolloin järjestön vartija hakattiin kuoliaaksi ja asiakirjoja varastettiin. Ugandan poliisi ei tunnistanut hyökkäyksestä epäiltyjä eikä pidättänyt ketään.⁹⁹ Pink News uutisoi Ugandan poliisin epäilleen, että HRAPF olisi itse järjestänyt murron toimistoonsa ja vartijansa tapon.¹⁰⁰

Syyskuussa 2016 julkaistun HRAPF:in raportin mukaan Kampalassa on raportoitu merkittävästi enemmän oikeudenloukkauksia seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjä kohtaan kuin muualla Ugandassa. Raportin mukaan tämä ei kuitenkaan tarkoita välttämättä sitä, että oikeudenloukkauksia tapahtuisi pääkaupungissa enemmän kuin maan muissa osissa, vaan niitä raportoidaan enemmän, sillä Ugandassa toimivat LGBTI-järjestöt ovat keskittyneet pääkaupunkiin ja sen metropolialueelle.¹⁰¹ Oikeudenloukkausten maantieteellisestä hajonnasta on siten vaikea saada kunnollista kuvaa. Sisämaassa toimivia järjestöjä on vähän eikä niillä ole riittävästi resursseja dokumentoida sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöihin kohdistuvia oikeudenloukkauksia riittävällä tarkkuudella.¹⁰² Heihin kohdistuvia oikeudenloukkauksia käsittelevissä raporteissa ei myöskään välttämättä raportoida oikeudenloukkausten kohteeksi joutuneiden henkilöiden kotipaikkakuntia dokumentoinnin luottamuksellisuuden varmistamiseksi.¹⁰³

Tanskan maatietopalvelun tiedonhankintamatkaraportin (2014) lähteiden mukaan maaseutualueilla elävät LGBT-ihmiset ovat todennäköisemmin suuremmissa vaarassa joutua perheidensä ja paikallisyhteisöidensä hylkäämäksi tai lähiyhteisönsä jäsenten suorittamien väkivallantekojen kohteeksi kuin kaupunkialueilla asuvat LGBT-ihmiset, sillä maaseudulla yhteisöt ovat konservatiivisempia.¹⁰⁴

⁹⁴ Pink News 30.7.2018; Rights Africa 30.7.2018; Rights Africa 31.7.2018.

⁹⁵ HRW 9.2.2018.

⁹⁶ HRW 9.2.2018; OMTC & FIDH 3.5.2018.

⁹⁷ HRW 9.2.2018; HRW 7.8.2018.

⁹⁸ HRW 9.2.2018; OMTC & FIDH 3.5.2018; HRAPF 14.2.2018.

⁹⁹ HRW 9.2.2018.

¹⁰⁰ Pink News 17.6.2016.

¹⁰¹ HRAPF 9/2016, s. 15.

¹⁰² HRAPF 9/2016, s. 15.

¹⁰³ SMUG 4/2016, s.12.

¹⁰⁴ DIS 1/2014, s. 68-69.

4. Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kohdistuvat oikeudenloukkaukset ja syrjintä

Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvat kohtaavat Ugandassa väkivaltaa ja sillä uhkailua, väkivaltaisia hyökkäyksiä, väkijoukkojen omavaltaista oikeudenkäyttöä, syrjintää, yhteiskunnallista ja lehdistön häirintää, ei-fyysisiä uhkailuja, oikeudellisia rajoituksia, pidätyksiä ja syytteesen asettamisia, kidutusta, työsuhteen päättämisiä, omaisuuden menetyksiä, häätöjä ja perheen luota karkottamista. Kodin, työpaikan ja turvaverkkojen menettäminen tekee heistä erittäin haavoittuvia.¹⁰⁵

4.1. Oikeudenloukkaukset

Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluviin kohdistuva väkivalta on yleistä,¹⁰⁶ ja väkivallan lisäksi he kohtaavat myös sillä uhkailua sekä väkijoukkojen omavaltaista oikeudenkäyttöä.¹⁰⁷ *Anti-Homosexuality* -lain kumoaminen ei juuri vähentänyt LGBT-ihmisiin kohdistuvia oikeudenloukkauksia.¹⁰⁸ SMUG:in mukaan valtion toimijoiden, yhteisön jäsenten, naapureiden sekä tuttavien tekemä fyysinen ja seksuaalinen väkivalta on osa seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvien arkea Ugandassa. Väkivaltatapaukset kohdistuvat useimmin niihin, joiden seksuaalinen suuntautuminen ja/tai identiteetti on näkyvä ja joiden ulkoinen olemus ei vastaa tiukkoja yhteiskunnallisia ja sukupuolinormeja. Jotkut yhteisön jäsenet kokevat tarpeelliseksi pakottaa väkivaltaisesti LGBT-henkilöitä oletetun sukupuolen mukaiseen rooliin. Monissa tapauksissa väkivallantekijät kokevat olevansa moraalisesti seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvien ”yläpuolella” eikä poliisikaan rankaise heitä.¹⁰⁹

Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvien identiteetin paljastuttua tai yhteisön jäsenten epäillessä heitä heillä on suuri vaara joutua väkijoukon suorittaman väkivallan uhreiksi.¹¹⁰ Myös LGBT-ihmiset itse voivat olla homo- ja/tai transfobisia, ja se yhdistettynä lähipiiriltä ja yhteisöltä tuleviin paineisiin voi johtaa siihen, että jotkut heistä hyökkäävät väkivaltaisesti myös toistensa kimppuun.¹¹¹ Tällöin on yleistä, että tekijällä ja uhrilla on tai on ollut romanttinen tai seksuaalinen suhde toistensa kanssa.¹¹²

Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvat kohtaavat usein häirintää perheenjäseniensä, ystäviensä, yhteisön jäsenten sekä valtion toimijoiden taholta. Se ilmenee useimmiten ei-fyysisinä homo- tai transfobisina uhkauksina ja sanallisena häirintänä. LGBT-ihmiset kohtaavat häirintää myös pelottelun muodossa kuten kiristyksenä, kotiin tunkeutumisena ja omaisuuden viemisenä.¹¹³ Häirintä johtaa usein lopulta fyysiseen väkivaltaan.¹¹⁴

HRAPF on raportoinut lukuisia tapauksia yhteiskunnallisesta ja hallintojohtoisesta häirinnästä ja väkivallasta seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvia henkilöitä kohtaan. Helmi-huhtikuun 2017 välisenä aikana HRAPF raportoi 11 tapausta, joissa hyökkääjät olivat fyysisesti pahoinpidelleet henkilöitä, koska olivat epäilleet heidän kuuluvan seksuaali- ja sukupuolivähemmistöön. Yhdessä tapauksessa väkijoukko oli valellut epäilemänsä LGBTI -henkilön bensalla ja syyttänyt hänet tuleen ennen kuin poliisi ehti pelastaa hänet.¹¹⁵

¹⁰⁵ USDoS 20.4.2018; SMUG 4/2016, s. 5; HRW 11.11.2016.

¹⁰⁶ Thomson Reuters Foundation 11.12.2017; The Observer 20.11.2017; USDoS 20.4.2018.

¹⁰⁷ USDoS 20.4.2018; SMUG 4/2016, s. 5; HRW 11.11.2016.

¹⁰⁸ HRAPF 9/2016, s. 9; SMUG 4/2016, s. 2.

¹⁰⁹ SMUG 4/2016, s.31; HRAPF 9/2016, s. 9.

¹¹⁰ SMUG 4/2016, s.33; The Observer 20.11.2017.

¹¹¹ SMUG 4/2016, s.36-37.

¹¹² SMUG 4/2016, s.35.

¹¹³ SMUG 4/2016, s.37; DIS 1/2014, s. 21.

¹¹⁴ SMUG 4/2016, s.37.

¹¹⁵ USDoS 20.4.2018.

Huhtikuussa 2016 julkaistussa SMUGin raportissa *“And That’s How I survived Being Killed”* käydään läpi yhteensä 264 vahvistettua tapaus, joissa seksuaali- ja sukupuolivähemmistöön kuuluvat henkilöt ovat joutuneet oikeudenloukkausten kohteiksi seksuaalisen suuntautumisensa tai sukupuoli-identiteettinsä vuoksi. Näistä 264 tapauksesta 48:aan liittyi väkivaltaa, joista 35:een liittyi fyysisiä uhkauksia tai väkivaltaisia hyökkäyksiä. 13 tapauksessa kyse oli kidutuksesta valtion toimijoiden taholta. Suurimmassa osassa tapauksista kyse oli uhkailusta (84), toiseksi eniten omaisuuden, työpaikan tai asuinpaikan menetyksistä (73) ja yhteiskunnallisesta ulkopuolelle jättämisestä (59, ml. syrjintää terveydenhoidon saamisessa, yhteisön syrjintää ja perheyhteisön ulkopuolelle sulkemista).¹¹⁶ Vuonna 2015 oli varmistettu yhteensä 171 LGBTI-henkilöön kohdistunutta ihmisoikeusloukkaustapaus, jotka perustuivat kyseisen henkilön seksuaaliseen suuntautumiseen tai sukupuoli-identiteettiin. Vaikka suurin osa oikeudenloukkauksista oli muiden kuin viranomaisten tekemiä, Ugandan poliisi oli kuitenkin yksi suurimmista yksittäisistä LGBTI-henkilöihin kohdistuneisiin oikeudenloukkauksiin syyllistyneistä (64 kpl).¹¹⁷

Lesbojen ja biseksuaalien naisten ”korjaavat raiskaukset” (”corrective rape”) ovat yleinen naisiin kohdistuvan väkivallan muoto Ugandassa.¹¹⁸ Perheiden on kerrottu pakottaneen lesboja perheenjäseniään heteroseksiiin yrittäessään korjata heidän seksuaalisen suuntautumisensa. Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen kohtaaman negatiivisen asenneilmapiirin vuoksi korjaavan raiskauksen uhrin kokevat asiasta raportoimisen vaikeaksi. Eräs useiden vuosien ajan ”korjaavien raiskausten” kohteeksi joutunut nainen kertoi ”huolestuneiden” sukulaisten luovuttavan lesboja miehille, joiden haluavat harrastavan seksiä näiden kanssa, jotta nämä lakkaisivat olemasta lesboja.¹¹⁹

Lokakuussa 2015 ugandalainen LGBTI-utisointiin keskittynyt Kuchu Times uutisoi LGBTI-ihmisiin kohdistuneiden hyökkäysten yllättävästä lisääntymisestä, kun muutamien viikkojen sisällä hyökkäyksiä oli ollut kuusi. Vaalikuumeeseen epäiltiin vaikuttaneen hyökkäysten lisääntymiseen. Ugandalaiset olivat saattaneet kokea presidentti Musevenin kommentit *Anti-Homosexuality*-lain tarpeettomuudesta niin, että presidentti tukee ja hyväksyy homoseksuaalisuuden, mikä saattoi olla selityksenä lisääntyneille väkivallanteoille.¹²⁰ Marraskuussa 2015 Pink News uutisoi, että hyökkäykset transihmisiä kohtaan olivat lisääntyneet merkittävästi Ugandassa. SMUG oli julkaissut asiasta varoituksen sen jälkeen, kun alle viikon sisään oli raportoitu kahdeksasta eri hyökkäyksestä.¹²¹

Verkossa, kuten esimerkiksi sosiaalisessa mediassa, toteutetut hyökkäykset LGBTI-yhteisöä kohtaan ovat olleet kasvava huolenaihe Ugandassa. Esimerkiksi yhden *Most at Risk Populations Initiative* -aloitteen sosiaalityöntekijän sähköposti- ja Facebook-tilit olivat kaapattu. Aktivistit uskovat, että hyökkäys on saatettu tehdä hallituksen toimesta, sillä kyseisellä sosiaalityöntekijällä oli merkittävä määrä tietoa LGBTI-yhteisöstä työnsä ja yksityisten yhteyksiensä kautta. Kiristystarkoituksessa tehtyjä hakkerointihyökkäyksiä seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen edustajia kohtaan on myös raportoitu. Yhdessä tapauksessa sukupuoli-identiteettinsä salanneen homoseksuaalin julkisuuden henkilön Facebook-tili oli hakeroitu ruutukaappauksilla yksityisistä viesteistä. Viestit olivat osoittaneet hänen seksuaalisen suuntautumisensa, mitä käytettiin hänen kiristämiseensä.¹²²

¹¹⁶ SMUG 4/2016, s. 5.

¹¹⁷ HRAPF 9/2016, s. 9.

¹¹⁸ Freedom House 14.11.2017; Pink News 29.5.2018; IPS/Ackerman 20.10.2017; Human Dignity Trust 5/2016, s. 24.

¹¹⁹ Africa Renewal 20.12.2017.

¹²⁰ Kuchu Times 27.10.2015.

¹²¹ Pink News 3.11.2015.

¹²² Freedom House 14.11.2017.

4.2. Median vaikutus asenteisiin ja oikeudenloukkauksien esiintymiseen

Ugandan media on vaikuttanut maassa vallitsevaan yleiseen homo- ja transfobiaan julkaisemalla seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen vastaisia artikkeleita ja paljastamalla seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvia henkilöitä sanomalehdissä, radiossa, televisiossa sekä verkkomediassa. Media on pahentanut entisestään jo usein valmiiksi sensaatiohakuisia ja tosiasioihin pohjaamattomia stereotyyppioita LGBTI-ihmisistä. Oletettujen homoseksuaalien nimien ja kuvien julkaisemisesta mediassa on usein seurannut paljastettuihin henkilöihin kohdistuneita oikeudenloukkauksia kuten häirintää, väkivaltaa sekä karkotuksia.¹²³

Tunnettujen lehtien kuten Red Pepperin ja hallituksen omistaman Bukedden etusivuilla on julkaistu homofobisia tarinoita ja niissä on ollut kuvia sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöihin kuuluvista henkilöistä, nuorista tytöistä suutelemassa sekä vääriä syytöksiä ministereistä etsimässä homoseksuaalien seksityöntekijöiden palveluksia.¹²⁴ Kaikkein tunnetuis tapaus oli entisen Rolling Stone -uutislehden lokakuussa 2010 julkaisema etusivun juttu, jonka otsikko oli "100 Pictures of Uganda's Top Homos Leak" ja etusivun tekstissä kehoitettiin hirttämään homoseksuaalit. Etusivulla oli myös kuvia tunnetuista LGBT-aktivisteista kuten piispa Christopher Senyonjosta ja sittemmin edesmenneestä David Katosta sekä heidän osoitteensa.¹²⁵ Kato hakattiin kuoliaaksi kotonaan viikkoja sen jälkeen, kun hän oli auttanut hankkimaan korkeimman oikeuden kiellon Rolling Stone:lle olla julkaisematta homoseksuaalien tietoja lehdessään.¹²⁶

Ugandalainen Kuchu Times -uutissivusto perustettiin joulukuussa 2014 vastaamaan valtamedian esittämään stereotyyppiseen ja valheelliseen LGBTI-uutisointiin antamalla LGBTI-yhteisölle mahdollisuus kertoa itse omat tarinansa. Seuraavana vuonna perustettiin myös ilmainen aikakauslehti Bombastic, jossa julkaistaan LGBTI-ihmisten omia tarinoita ja kokemuksia. Lehteä jaetaan koko maan laajuisesti.¹²⁷

Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen oikeuksien ajaminen on lisännyt heidän näkyvyyttään ja sitä kautta myös homofobiaa ja sortotoimia.¹²⁸ Kuuluissa LGBT-aktivisti ja *Sexual Minorities Ugandan* (SMUG) johtaja Frank Mugisha katsoo, että hänen saamansa jatkuvat uhkailut ovat "osa elämää". Hän saa paljon uhkailuja mm. Facebookissa ja puhelimitse.¹²⁹

4.3. Syrjintä

LGBTQI-henkilöt kokevat yhteiskunnallista syrjintää¹³⁰ eikä heillä ole mitään erityistä lain tuomaa suojaa Ugandassa.¹³¹ Terveystenhoidon saaminen Ugandassa on yleisesti ottaen kallista ja vaikeaa, sillä julkiset terveyskeskukset ovat ylikuormitettuja ja korruption vaivaamia. Hoidon saaminen on erityisen vaikeaa seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen edustajille syrjinnän vuoksi.¹³² Syrjinnästä vapaan terveydenhoidon huono saatavuus onkin yksi yleisimmistä oikeudenloukkauksista seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjä kohtaan. Vaikka syrjintä ja ihmisoikeusloukkaukset ovat yleisiä, niistä raportoidaan harvoin.¹³³ Raportoitujen tapausten

¹²³ The Consortium 27.7.2015, s.37; SMUG 4/2016, s.23-24.

¹²⁴ SMUG 4/2016, s.23-24.

¹²⁵ SMUG 4/2016, s.23-24.

¹²⁶ The Guardian/ Akinyemi, A. 26.1.2016.

¹²⁷ CNN 7.3.2017.

¹²⁸ The Guardian 5.7.2015.

¹²⁹ Thomson Reuters Foundation 9.4.2015.

¹³⁰ USDoS 20.4.2018; SMUG 4/2016, s. 5; HRW 11.11.2016; BTI 2018, s. 16.

¹³¹ BTI 2018, s. 16.

¹³² SMUG 6/2018, s. 11.

¹³³ SMUG 6/2018, s. 4-5; SMUG 4/2016, s.40.

odotetaan kuitenkin lisääntyvän tulevaisuudessa dokumentoinnin lisääntyessä. Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöillä terveydenhoidon saamiseen liittyy usein valtava stigma ja se on vahva erityisesti niillä, joiden seksuaali- tai sukupuoli-identiteetti on näkyvä¹³⁴. He kohtaavat usein ennakkoluuloja, ennakoasenteita ja syrjintää sekä terveydenhoitoalan työntekijöiden että myös muiden potilaiden taholta.¹³⁵ Heitä myös kieltäydytään hoitamasta¹³⁶ ja jopa antamasta välttämätöntä hoitoa.¹³⁷ Syrjinnän vuoksi heillä on enemmän sairauksia kuten esimerkiksi HIV-virusta.¹³⁸ Eräs transsukupuolinen henkilö kertoi, että häneltä kiellettiin hoito hänen transsukupuolisuutensa vuoksi Nansanan kylässä Kampalassa kristityllä klinikalla nimeltä Bukirwa Clinic.¹³⁹ Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöiltä kielletään usein myös oikeus yksityisyyteen heidän hakiessaan hoitoa.¹⁴⁰ Lisäksi terveydenhoitohenkilökunnan on kerrottu yrittävän joskus myös ”käännyttää” heitä heteroseksuaaleiksi.¹⁴¹

Anti-Homosexuality-lain voimassa ollessa Ugandan silloinen terveysministeri tohtori Ruhakana Rugunda oli vakuutellut, että kyseisestä laista huolimatta homoseksuaaleja ei syrjittäisi heidän yrittäessään saada terveydenhoitoa.¹⁴² Todellisuudessa syrjintää kuitenkin tapahtuu. Nykyinen terveysministeri Jane Aceng ei ole onnistunut edistämään seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen oikeuksia ministeriössään. Laaja-alaisesta syrjinnästä ja ihmisoikeusloukkauksista huolimatta myös poliittiset ja muut johtajat kieltäytyvät myöntämästä, että oikeudenloukkauksia tapahtuu.¹⁴³ Terveysministeriön terveyspalveluiden johtaja Anthony Mboyne on todennut, että mahdolliset oikeudenloukkaukset ovat kuitenkin ”odotettavissa” maan kulttuuri huomioon ottaen.¹⁴⁴ Suurinta osaa terveydenhuollon työntekijöistä ei ole koulutettu seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen erityistarpeista, mutta paikalliset LGBTI-järjestöt järjestävät säännöllisesti aiheesta onnistuneita koulutuksia ja kampanjoita.¹⁴⁵

Suurin osa Ugandan terveyskeskuksista ei ole turvallisia paikkoja seksuaali- ja sukupuolivähemmistöille, mutta maassa on ainakin kaksi seksuaali- ja sukupuolivähemmistöystävällistä klinikkaa. Kampalassa Mulago National Referral -sairaalassa toimii *Most At Risk Populations Initiative* -aloite (MARPI) ja *Ice Breakers Uganda* -järjestöllä on Kampalassa pieni terveysklinikka, jossa pystytään hoitamaan perusvaivoja ja testaamaan sukupuolitauteja.¹⁴⁶

Pakolla suoritettujen homoseksuaaliksi tai homoseksuaaleista teoista epäillyn henkilön anaalitutkimukset ovat yhä yleisiä Ugandassa. Anaalitutkimuksia suoritetaan poliisin pyynnöstä/käskystä kun he ovat pidättäneet epäillyn henkilön.¹⁴⁷

Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvien on erittäin vaikea löytää töitä Ugandassa¹⁴⁸ ja vielä vaikeampaa työnsaanti on niille, joiden seksuaalinen suuntautuminen tai sukupuoli-identiteetti on näkyvä, kuten esimerkiksi transnaisille.¹⁴⁹ Mikäli he löytävät töitä lähes aina heidän tulee kätkeä todellinen sukupuoli- tai seksuaali-identiteettinsä. He elävät täten jatkuvassa

¹³⁴ SMUG 4/2016, s.40; SMUG 6/2018, s. 20.

¹³⁵ SMUG 6/2018, s. 9; SMUG 4/2016, s.40.

¹³⁶ SMUG 6/2018, s. 20.

¹³⁷ SMUG 6/2018, s. 11.

¹³⁸ SMUG 6/2018, s. 4.

¹³⁹ SMUG 6/2018, s. 4.

¹⁴⁰ SMUG 6/2018, s. 23.

¹⁴¹ SMUG 6/2018, s. 18.

¹⁴² BBC 26.2.2014.

¹⁴³ SMUG 6/2018, s. 3.

¹⁴⁴ SMUG 6/2018, s. 14.

¹⁴⁵ SMUG 6/2018, s. 17.

¹⁴⁶ SMUG 6/2018, s. 18.

¹⁴⁷ SMUG 6/2018, s. 27-28; Thomson Reuters Foundation 2.11.2016.

¹⁴⁸ SMUG 4/2016, s.27; HRAPF 9/2016, 46-47.

¹⁴⁹ AI 26.5.2016.

pelossa, että he voivat paljastua milloin vain ja menettää työnsä.¹⁵⁰ Tästä syystä monet seksuaali- ja sukupuolivähemmistöön kuuluvat joutuvat turvautumaan seksityöhön elättääkseen itsensä. Ugandassa on kuitenkin laitonta kaupitella itseään, pitää huoneita, joissa seksityötä tapahtuu tai elättää itseään seksityöllä. Seksityöhön liittyvistä rikoksista voi saada maksimissaan seitsemän vuotta vankeutta. Myös kiertolaisuus- ja julkisen epäjärjestyksen vastaisia lakeja käytetään seksityöntekijöitä vastaan.¹⁵¹

Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvia häädetään usein kodeistaan heidän seksuaalisen suuntautumisen tai sukupuoli-identiteettinsä tultua ilmi tai jos siitä on herännyt epäily.¹⁵² Häädöt tapahtuvat joko virallisesti vuokranantajan toimesta tai naapureiden ja yhteisön jäsenten painostuksesta tai pakottamisesta. Häädöt perustuvat lähes aina vuokranantajien pelkoon siitä, että he majoittavat homoseksuaaleja. Tämä juontanee juurensa *Anti-Homosexuality* -lakialoitteesta, jonka mukaan oli rikos tietää homoseksuaalista henkilöstä raportoimatta siitä poliisille. Häätöjen tapahtuessa häädetyt joutuvat usein lähtemään tuntien kuluessa, he eivät pysty ottamaan mukaansa omaisuuttaan eikä heillä ole paikkaa mihin mennä. Monet heistä ovat jo aikaisemmin tulleet perheidensä hylkäämiksi. Häädöt tekevät seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvista haavoittuvia senkin vuoksi, että tieto häädon syystä leviää usein nopeasti ja voi johtaa väkijoukon omavaltaiseen oikeudenkäyttöön heitä kohtaan.¹⁵³ Toisinaan paikallisvaltuustot pyytävät muodollisesti vuokralaisia poistumaan sen jälkeen, kun heidän vuokranantajansa ovat raportoineet heistä. Muodolliset pyynnöt tehdään usein valheelliselta pohjalta kuten väittäen, ettei vuokraa ole maksettu ajoissa.¹⁵⁴ Monissa häädotapauksissa lähiperhe on pakottanut LGBT-henkilöt lähtemään kodeistaan.¹⁵⁵ Kodista häätö ja tiedon leviäminen voivat johtaa myös työn tai elinkeinon menettämiseen, sillä monet asuvat ja työskentelevät samalla alueella.¹⁵⁶ Myös seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen parissa työskentelevät järjestöt ovat joutuneet häättöjen kohteiksi.¹⁵⁷

Epäily kuulumisesta seksuaali- ja sukupuolivähemmistöön voi johtaa myös koulusta tai oppilaitoksesta erottamiseen tai koulukiusaamiseen ja häirintään.¹⁵⁸ The Observer-lehden mukaan viimeisten vuosien aikana useita opiskelijoita on erotettu koulusta epäiltynä homoseksuaalisuudesta.¹⁵⁹

5. Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen mahdollisuudet suojeluun ja tukipalveluihin

5.1. Viranomaissuojelu

Ugandan hallituksen ja viranomaisten näkemyksen mukaan kaikkien ugandalaisten, myös seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen, oikeudet on turvattu perustuslailla, ja kaikilla on oikeus ja vapaus hakea korvauksia koettuaan vääryyttä. Hallitus ei sanojensa mukaan hyväksy syrjintää eikä sitä esiinny Ugandassa.¹⁶⁰ Poliisin edustajan mukaan poliiseja koulutetaan suojelemaan vähemmistöjen, myös seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen, oikeuksia, sillä poliisin tehtävä on

¹⁵⁰ SMUG 4/2016, s.27; HRAPF 9/2016, 46-47.

¹⁵¹ AI 26.5.2016.

¹⁵² SMUG 4/2016, s. 15; Thomson Reuters 9.4.2015.

¹⁵³ SMUG 4/2016, s. 15.

¹⁵⁴ SMUG 4/2016, s. 16.

¹⁵⁵ SMUG 4/2016, s. 18.

¹⁵⁶ HRAPF 9/2016, 42.

¹⁵⁷ Kuchu Times 25.7.2018.

¹⁵⁸ SMUG 4/2016, s. 9, 22; The Observer 16.5.2017.

¹⁵⁹ The Observer 16.5.2017.

¹⁶⁰ UNHRC 27.12.2016, s. 8, kohta 56.

suojella kaikkien oikeuksia seksuaalisesta suuntautumisesta riippumatta.¹⁶¹ Hallituksen mukaan Uganda ei kuitenkaan voi hyväksyä sellaisten asioiden julkista edistämistä, mitä ihmiset tekevät yksityiselämässään, sillä se olisi vastoin Ugandan kulttuuria, moraalialia ja perinteitä.¹⁶² Samaa sukupuolta olevien välinen seksi on laitonta Ugandassa, joten poliisilla on mandaatti ja oikeus pidättää henkilö, jonka se epäilee tehneen tai aikovan tehdä rikoksen.¹⁶³

Ugandan yleisestä sekä poliisienkin keskuudessa yleisestä homofobisesta ilmapiiristä huolimatta poliisit ovat kuitenkin joissain tapauksissa osoittaneet halukkuuttaan ja valmiuttaan suojella seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvia. HRAPF kertoi esimerkiksi tapauksesta, jossa poliisi oli pidättänyt miehen epäiltynä ryöstöstä. Muiden samassa sellissä olleiden pidätettyjen huomattua miehellä olevan rinnat, poliisi alkoi selvittää asiaa ja kävi ilmi, että mies oli transnainen. Poliisi siirsi hänet sellistä ja piti erillään muista vangeista tämän oman turvallisuuden vuoksi.¹⁶⁴

Toisessa tapauksessa poliisi oli suostunut vapauttamaan pidättämänsä epäillyt henkilöt vain sillä ehdolla, että HRAPF-järjestö löytäisi heille turvallisen paikan. Henkilöt olivat olleet pidätettyinä pitkään sen vuoksi, että poliisi suojeli heitä raivostuneelta väkijoukolta, joka halusi hyökätä heidän kimppuunsa. Väkijoukko oli jo hyökännyt ensimmäiseen paikkaan, jossa henkilöt olivat olleet pidätettyinä ja siksi poliisi koki velvollisuudekseen suojella heitä. Epäillyille saatiin viimein varmistettua turvallinen paikka ja heidät vapautettiin.¹⁶⁵ Yhdessä tapauksessa poliisi ehti viime hetkellä pelastaa väkijoukon epäilemän LGBTI -henkilön, jonka joukko oli valellut bensalla ja sytyttänyt tuleen.¹⁶⁶

Marraskuussa 2017 järjestettiin poliisiviranomaisille kohdistettu tietoisuudenlisäämisyöpä seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen oikeuksien suojelemisesta. Tämä nähtiin poliisin asenteen pehmenemisenä näitä vähemmistöjä kohtaan. Poliisin edustajan mukaan poliisin tulisi tietää miten esimerkiksi kohdella pidättämäänsä ihmistä mikäli selviää, että tämä on interseksuaali. Jotkut vanhemmat poliisit olivat kuitenkin koulutusta vastaan ja kokivat, että sen tarkoitus oli edistää homoseksuaalisuutta maassa.¹⁶⁷

Edellä mainituista tapauksista huolimatta on kuitenkin lukuisia esimerkkejä siitä, että poliisi itse rikkoo räikeästi LGBTI-henkilöiden oikeuksia.¹⁶⁸ HRAPF:in mukaan poliisi on ollut ja on edelleen yksi pahimmista LGBTI-henkilöiden oikeuksien loukkaajista.¹⁶⁹ Yksityishenkilöt tekevät oikeudenloukkauksia LGBTI-vähemmistöjä kohtaan rangaistuksetta, ja monissa tapauksissa tekoja on katsottu läpi sormien, sillä poliisi tekee yleensä hyvin vähän tutkiakseen tapauksia.¹⁷⁰

Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöön kuuluvia laitetaan usein sellisiin, joihin heidän ei kuuluisi joutua, mikä altistaa naispuolisia pidätettyjä raiskauksille.¹⁷¹ Pidätettyään transseksuaalin henkilön poliisi saattaa kutsua median paikalle näyttääkseen niille miltä transseksuaali näyttää ja he saattavat myös riisua tämän.¹⁷² Poliisi riisuu transseksuaaleja myös julkisella paikalla, jossa on kameroita.¹⁷³

¹⁶¹ The Observer 20.11.2017.

¹⁶² UNHRC 27.12.2016, s. 8, kohta 57.

¹⁶³ Uganda 15.6.1950; USDoS 20.4.2018; HRW 18.1.2018; BTI 2018, s. 16; ILGA 5/2017, s.38; HRAPF 9/2016, s. 27.

¹⁶⁴ HRAPF 9/2016, s. 26.

¹⁶⁵ HRAPF 9/2016, s. 26.

¹⁶⁶ USDoS 20.4.2018.

¹⁶⁷ Daily Monitor 15.11.2017; The Observer 20.11.2017.

¹⁶⁸ HRAPF 9/2016, s. 27.

¹⁶⁹ HRAPF 9/2016, s. 27.

¹⁷⁰ HRAPF 9/2016, s. 9; SMUG 4/2016, s.31.

¹⁷¹ The Observer 20.11.2017.

¹⁷² AI 26.5.2016; The Observer 20.11.2017.

¹⁷³ AI 26.5.2016.

5.2. Tukipalvelut

Ugandassa toimii useita seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen kanssa työskenteleviä ja heitä tukevia ja palvelevia järjestöjä, hankkeita ja tahoja. Suurin osa niistä toimii pääkaupunkiseudulla. Alla oleva lista ei ole tyhjentävä.

Sexual Minorities Uganda (SMUG) on ugandalaisen LGBTI-järjestöjen kattojärjestö, joka monitoroi, koordinoi ja tukee jäsenjärjestöjään.¹⁷⁴

Human Rights Awareness and Promotion Forum (HRAPF) työskentelee marginalisoitujen ryhmien, kuten seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen sekä seksityöntekijöiden oikeuksien suojelemiseksi, tarjoaa heille *pro-bono* -oikeusapua, sekä tekee tutkimusta ja yhteistyötä mm. Ugandan poliisin kanssa.¹⁷⁵

Foundation for Trans Women Living with HIV in Uganda -säätiö on osa *Uganda Network of Sex Workers Organizations* -järjestöä (UNESO), jonka avulla ugandalaiset seksityöntekijät taistelevat oikeuksiensa puolesta.¹⁷⁶

DefendDefenders on "**East and Horn of Africa Human Rights Defenders**" -kansalaisjärjestön hanke, joka tukee ihmisoikeuspuolustajien työtä Ugandassa vähentämällä heidän altistumistaan vainolle ja edistämällä heidän mahdollisuuksia työskennellä tehokkaasti ihmisoikeuksien puolesta.¹⁷⁷ Hanke tarjoaa usein ugandalaisille ihmisoikeuspuolustajille taloudellista tukea kriisitilanteissa.¹⁷⁸

Spectrum Uganda tarjoaa terveyspalveluita miehille, jotka harrastavat seksiä miesten kanssa (men [who have] sex with men, MSM) sekä työskentelee heidän tunnistamiseksi, suojelemiseksi ja heidän oikeuksiensa toteuttamiseksi. Järjestö työskentelee yhteensä kuudessa piirikunnassa, ml. Kampalassa. Kumppanuksiensa kautta se pystyy tekemään lähetteitä myös muualle maahan.¹⁷⁹

Icebreakers Uganda (IBU) on seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvien tukijärjestö, joka keskittyy seksuaaliterveyden ja siihen liittyvien oikeuksien edistämiseen, yhteisöjen mobilisaatioon ja HIV/AIDS:in ehkäisemiseen ja siitä tietoisuuden lisäämiseen.¹⁸⁰ Icebreakers:illä on oma klinikka, jossa se tarjoaa LGBT-ystävällisiä terveyspalveluja kuten esim. sukupuolitautilien testausta.¹⁸¹ Nykyään Icebreakers toimii 14 piirikunnassa: Kampala, Mukono, Jinja, Masaka, Mbarara, Ntungamo, Fort Portal, Gulu, Arua, Kabale, Mukono, Mbale, Kasese ja Entebbe.¹⁸²

Rainbow Health Foundation Mbarara (RHFH) on yksi harvoista maaseudulla toimivista LGBTI-järjestöistä Ugandassa ja se järjestää tietoisuuden lisäämiskampanjoita yhteisöissä¹⁸³

Freedom and Roam Uganda (FARUG) on Ugandassa toimiva LGBTI -henkilöiden¹⁸⁴ ja naisten oikeuksien järjestö. Se on myös feministien järjestö, joka ajaa naisten tasa-arvoa.¹⁸⁵ FARUG

¹⁷⁴ SMUG [päiväämätön]. Lisää tietoa: <https://sexualminoritiesuganda.com/mission-and-team/>

¹⁷⁵ HRW 9.2.2018. Lisää tietoa: <https://hrapf.org/about-us/>

¹⁷⁶ AI 26.5.2016.

¹⁷⁷ DefendDefenders [päiväämätön].

¹⁷⁸ DefendDefenders [päiväämätön]. Lisää tietoa: <https://www.defenddefenders.org/about-us/about-us/>

¹⁷⁹ Spectrum Uganda [päiväämätön]. Lisää tietoa: <http://www.spectrumuganda.net/what-we-do/>

¹⁸⁰ Icebreakers Uganda [päiväämätön]a. Lisää tietoa: <https://icebreakersuganda.com/about-ibu/>

¹⁸¹ Icebreakers Uganda [päiväämätön]b.

¹⁸² Icebreakers Uganda [päiväämätön]c.

¹⁸³ Erasing 76 Crimes 1.6.2016; SMUG 6/2018, s. 17; RHFH [päiväämätön].

tarjoaa tukea ja huolenpitoa kohderyhmänsä jäsenille, jotka ovat HIV-positiivisia; tarjoaa ilmaista kohdunkaulan ja rintasyövän seulontaa; hepatiitti B:n testausta ja rrokotusta; sekä ilmaista neuvontaa ja sukupuolitauditestausta.¹⁸⁶

FEM Alliance Uganda on järjestö naisille, jotka harrastavat seksiä naisten kanssa (women [who have] sex with women, WSW). Järjestön tarkoitus on edistää lesbojen ja WSW:n ihmisoikeuksia ja arvokkuutta koulutuksen, henkilökohtaisen kehityksen, etujen ajamisen ja strategisten kumppanuuksien kautta.¹⁸⁷

The Consortium on Monitoring violations based on Sexual Orientation and Gender Identity (The Consortium) on löyhä yhteenliittymä järjestöjä, jotka ovat sitoutuneet dokumentoimaan oikeudenloukkauksia, jotka johtuvat henkilön seksuaalisesta suuntautumisesta tai sukupuoli-identiteetistä. Verkosto pyrkii tuottamaan säännöllistä, tarkkaa ja yhtenäistä tietoa oikeudenloukkauksista LGBTI-henkilöiden etujen ajamista varten.¹⁸⁸

Uganda National LGBTI Security Committee koostuu seitsemästä jäsenestä, jotka on valittu seitsemästä Ugandassa toimivasta LGBTI-järjestöstä. Komitea tarjoaa hätäapua eniten vaarassa oleville ugandalaisille, joita uhataan ja joiden kimppuun hyökätään heidän todellisen tai oletetun seksuaalisen suuntautumisensa tai sukupuoli-identiteettinsä vuoksi. Hätäapu voi olla lähete terveys- ja oikeuspalveluiden tarjoajille, turvallista majoitusta ja perusylläpitotukea.¹⁸⁹

Kampus Liberty Uganda (KLUG) työskentelee kaikkien sellaisten, nykyisten ja entisten korkeakouluopiskelijoiden terveydenhoidollisten ja oikeudellisten oikeuksien toteutumiseksi, jotka kuuluvat marginalisoituihin ja stigmatisoituihinGBT (Gay, Bisexual, Transgender), MSM (men who have sex with men) ja MSW (male sex workers) -ryhmiin.¹⁹⁰

Transgender Equality Uganda työskentelee transsukupuolisten naisten ja seksityötä tekevien transsukupuolisten naisten parissa. Järjestö mm. puhuu seksityön kriminalisointia vastaan ja seksityöntekijöihin kohdistuvasta väkivallasta sekä puolustaa kaikkien oikeuksia terveyspalveluihin.¹⁹¹

Support Initiative for People With Congenital Disorders (SIDP Uganda) työskentelee lisätäkseen tietoisuutta intersukupuolisista henkilöistä edistääkseen intersukupuolisten hyvinvointia, suojelua ja ihmisoikeuksien kunnioitusta Ugandassa.¹⁹²

¹⁸⁴ Lesbian, Bisexual, Transgender and Intersex (LBTI) diverse persons.

¹⁸⁵ FARUG [päiväämätön]. Lisää tietoa: <http://faruganda.org/about-farug/>

¹⁸⁶ FARUG [päiväämätön].

¹⁸⁷ FEMA [päiväämätön]. Lisää tietoa: <http://femalliance.org/index.php/who-we-are/>

¹⁸⁸ HRAPF 9/2016, s. 6.

¹⁸⁹ HRAPF 9/2016, s. 4-5.

¹⁹⁰ KLUG [päiväämätön]. Lisää tietoa: <http://klug.cfsites.org/custom.php?pageid=47242>

¹⁹¹ NSWP [päiväämätön].

¹⁹² SIDP Uganda [päiväämätön]. Lisää tietoa: <http://sipduganda.org/about-us/>

6. Lähteet

Africa Renewal 20.12.2017. *Uganda: Violence against women unabated despite laws and policies.* <https://www.un.org/africarenewal/news/uganda-violence-against-women-unabated-despite-laws-and-policies> (käyty 6.8.2018).

AI (Amnesty International)

8.8.2016. *Uganda: Minister's remarks against LGBTI people amount to advocacy of hatred.* <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2016/08/uganda-minister-remarks-against-lgbti-people-amount-to-advocacy-of-hatred/> (käyty 25.7.2018).

26.5.2016. *"We are not criminals; We are people" A Ugandan sex worker tells her story.* <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2016/05/bad-black-sex-worker-testimony-uganda/> (käyty 25.7.2018).

24.2.2014. *Uganda: President Museveni Signs Anti-Homosexuality Bill.* <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2014/02/uganda-anti-homosexuality-bill/> (käyty 25.7.2018).

14.2.2012. *Uganda: Government raid on LGBT-rights workshop.* <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2012/02/uganda-government-raid-lgbt-rights-workshop/> (käyty 25.7.2018).

13.10.2011. *Ugandan gay rights activist wins top human rights award.* <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2011/10/ugandan-gay-rights-activist-wins-top-human-rights-award/> (käyty 25.7.2018).

AllAfrica / Daily Monitor 15.11.2017. *Uganda: Police Organise Workshop On How to Protect Gays.* <https://allafrica.com/stories/201711160074.html> (käyty 10.9.2018).

BBC

11.4.2017. *Stella Nyanzi, the Ugandan accused of insulting the president.* <https://www.bbc.co.uk/news/world-africa-39558007> (käyty 26.7.2018).

26.2.2017. *Becoming Julius: Growing up intersex in Uganda.* <https://www.bbc.co.uk/news/world-africa-39053828> (käyty 26.7.2018).

10.11.2014. *Uganda planning new anti-gay law despite opposition.* <https://www.bbc.co.uk/news/world-africa-29994678> (käyty 28.8.2018).

26.2.2014. *Uganda says healthcare is for all despite anti-gay law.* <https://www.bbc.com/news/world-africa-26349166> (käyty 8.8.2018).

BTI (Bertelsmann Stiftung Institute) 2018. *BTI 2018 Country Report - Uganda.* <https://www.bti-project.org/en/reports/country-reports/detail/itc/UGA/> (käyty 26.7.2018).

CCR (The Center for Constitutional Rights) 22.5.2016. *Under Siege: Independent Experts Confirm the Presence and Impact of Persecution Against LGBTI Ugandans.* <https://ccrjustice.org/smug-experts> (käyty 11.9.2018).

CIA (Central Intelligence Agency) [päivitetty 14.8.2018]. *The World Factbook: Uganda.* <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ug.html> (käyty 20.8.2018).

CNN 7.3.2017. *Kasha Nabagesera: The face of Uganda's LGBT movement.* <https://edition.cnn.com/2017/03/05/africa/her-kasha-jacqueline-nabagesera-lgbt-campaigner/index.html> (käyty 10.9.2018).

The Consortium (The Consortium on Monitoring Violations Based on Sex Determination, Gender Identity and Sexual Orientation) 27.7.2015. *Uganda Report of Violations Based on Gender Identity and Sexual Orientation*.

https://www.outrightinternational.org/sites/default/files/15_02_22_lgbt_violations_report_2015_final.pdf
(käyty 6.8.2018).

The Daily Beast 6.3.2018. *LGBT Ugandans Plan First Pride Since Brutal 2016 Crackdown*.
<https://www.thedailybeast.com/lgbt-ugandans-plan-first-pride-since-brutal-2016-crackdown?ref=scroll> (käyty 29.8.2018).

Daily Monitor

7.9.2018. *Nyege Nyege: The devil won, I lost — Fr Lokodo*.
<http://www.monitor.co.ug/News/National/Nyege-Nyege-devil-won--I-lost---Fr-Lokodo/688334-4747578-l3th5jz/index.html> (käyty 12.9.2018).

5.3.2018. *MPs decry government delay to enact sexual offences bill*.
<http://www.monitor.co.ug/News/National/MPs-decry-government-delay--enact-sexual-offences-bill/688334-4329524-5vhsmt/index.html> (käyty 6.8.2018).

/Ainebyoona, E. 2.5.2018. *Minister Lokodo blocks HIV/Aids conference*.
<http://www.monitor.co.ug/News/National/Minister-Lokodo-blocks-HIV-Aids-conference/688334-4541356-0jhe6jz/index.html> (käyty 7.9.2018).

DefendDefenders [päiväämätön]. *About DefendDefenders*. <https://www.defenddefenders.org/about-us/about-us/> (käyty 23.8.2018).

Deutsche Welle 19.2.2015. *Ugandan activists vow fight on homophobia*. <https://www.dw.com/en/ugandan-activists-vow-fight-on-homophobia/a-18268622>

DIS (Danish Immigration Service) 1/2014. *Situation of LGBT persons in Uganda*.
<https://www.nyidanmark.dk/NR/rdonlyres/C0BC7D6B-C3E0-46DA-B151-EA7A28E4362F/0/SituationofLGBTpersonsInUgandaFinal.pdf> (käyty 27.8.2018).

Erasing 76 Crimes 1.6.2016. *People-to-people: How to help LGBT folks in repressive lands*.
<https://76crimes.com/2016/06/01/people-to-people-how-to-help-lgbt-folks-in-repressive-lands/>
<https://freedomhouse.org/report/freedom-net/2017/uganda> (käyty 23.8.2018).

FARUG (Freedom and Roam Uganda) [päiväämätön]. *About FARUG*. <http://faruganda.org/about-farug/>
(käyty 23.8.2018).

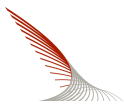
FEMA (FEM Alliance Uganda) [päiväämätön]. *Who we are*. <http://femalliance.org/index.php/who-we-are/>
(käyty 23.8.2018).

Freedom House 14.11.2017. *Report on digital media and internet freedom (covering June 2016 - May 2017) - Uganda*. <https://freedomhouse.org/report/freedom-net/2017/uganda> (käyty 26.7.2018).

Goitom, H./Library of Congress 17.3.2016. *Uganda: Non-Governmental Organizations Bill Becomes Law*.
<http://www.loc.gov/law/foreign-news/article/uganda-non-governmental-organizations-bill-becomes-law/>
(käyty 20.8.2018).

The Guardian

/Okiror, S. 21.8.2017. *'No gay promotion can be allowed': Uganda cancels pride events*.
<https://www.theguardian.com/global-development/2017/aug/21/no-gay-promotion-can-be-allowed-uganda-cancels-pride-events-lgbt> (käyty 12.8.2018).

/Akinyemi, A. 26.1.2016. *'His death made us stronger': Uganda's LGBT groups on David Kato's murder.* <https://www.theguardian.com/world/2016/jan/26/uganda-lgbt-groups-david-kato-murder-5-years-on> (käyty 8.8.2018).

/Oropo, K.T. 5.7.2015. *Africa's Gay Resistance In The Face Of Economic Blackmail.* <http://guardian.ng/features/africas-gay-resistance-in-the-face-of-economic-blackmail/> (käyty 28.8.2018).

HRAPF (Human Rights Awareness and Promotion Forum)

14.2.2018. *REPORT ON THE SECOND BREAK-IN AT HUMAN RIGHTS AWARENESS AND PROMOTION FORUM (HRAPF'S) OFFICES AND THE RESULTANT SIT-IN AT OLD KAMPALA POLICE STATION.* <http://hrapf.org/research-papers/> (käyty 6.8.2018).

9/2016. *Uganda Report of Violations Based on Sexual Orientation and Gender Identity 2016.* <http://hrapf.org/research-papers/> (käyty 24.8.2018).

HRC (Human Rights Campaign) 9/2015. *LGBT Uganda Today: Continuing Danger Despite Nullification of Anti-Homosexuality Act.* http://assets2.hrc.org/files/assets/resources/Global_Spotlight_Uganda_designed_version_September_25_2015.pdf (käyty 29.8.2018).

HRW (Human Rights Watch)

7.8.2018. *Uganda: String of Burglaries of Rights Groups. Women's Rights Group Is Latest Victim.* <https://www.hrw.org/news/2018/08/07/uganda-string-burglaries-rights-groups>
<https://www.hrw.org/news/2018/02/09/uganda-human-rights-group-targeted-violent-break> (käyty 7.9.2018).

9.2.2018. *Uganda: Human Rights Group Targeted in Violent Break-In.* <https://www.hrw.org/news/2018/02/09/uganda-human-rights-group-targeted-violent-break> (käyty 25.7.2018).

18.1.2018. *Annual report on the human rights situation in 2017 - Uganda.* <https://www.hrw.org/world-report/2018/country-chapters/uganda> (käyty 25.7.2018).

15.12.2017. *Uganda: Police Raid Queer Kampala Film Festival.* <https://www.hrw.org/news/2017/12/15/uganda-police-raid-queer-kampala-film-festival> (käyty 25.7.2018).

11.11.2016. *A Step Towards Better Addressing Discrimination in Uganda.* <https://www.hrw.org/news/2016/11/11/step-towards-better-addressing-discrimination-uganda> (käyty 25.7.2018).

1.11.2016. *Uganda: UPR Submission.* <https://www.hrw.org/news/2016/11/01/uganda-upr-submission> (käyty 20.8.2018).

5.8.2016. *Uganda: Police Attack LGBTI Pride Event.* <https://www.hrw.org/news/2016/08/05/uganda-police-attack-lgbti-pride-event> (käyty 25.7.2018).

12.7.2016. *Dignity Debased. Forced Anal Examinations in Homosexuality Prosecutions.* <https://www.hrw.org/report/2016/07/12/dignity-debased/forced-anal-examinations-homosexuality-prosecutions> (käyty 24.8.2018).

Human Dignity Trust 5/2016. *Breaking the Silence. Criminalisation of Lesbians and Bi-sexual Women and its Impacts.* http://www.humandignitytrust.org/uploaded/Library/Other_Material/Breaking_the_Silence-Criminalisation_of_LB_Women_and_its_Impacts-FINAL.pdf (käyty 5.9.2018).

Icebreakers Uganda

[päiväämätön]a. *Who We Are!* <https://icebreakersuganda.com/about-ibu/> (käyty 23.8.2018).

[päiväämätön]b. *Icebreakers Uganda Clinic.* <https://icebreakersuganda.com/ibu-clinic/> (käyty 23.8.2018).

[päiväämätön]c. *Outreach Program...* <https://icebreakersuganda.com/outreaches/> (käyty 23.8.2018).

ILGA (International Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex Association)

/Carroll, A. & Mendos, L.R. 5/2017. *State-Sponsored Homophobia 2017: A world survey of sexual orientation laws: criminalisation, protection and recognition.* https://ilga.org/downloads/2017/ILGA_State_Sponsored_Homophobia_2017_WEB.pdf (käyty 6.8.2018).

/Carroll, A. 5/2016. *State Sponsored Homophobia 2016: A world survey of sexual orientation laws: criminalisation, protection and recognition.* https://ilga.org/sites/default/files/02_ILGA_State_Sponsored_Homophobia_2016_ENG_WEB_150516.pdf (käyty 7.8.2018).

The Independent 4.9.2018. *Nyege Nyege festival canceled over 'open sex'.* <https://www.independent.co.ug/nyege-nyege-festival-canceled-over-open-sex/> (käyty 7.9.2018).

IPS (Inter Press Service)

/Quintal, A. 14.12.2017. *In Defense of Uganda's Imprisoned Journalists.* http://www.ipsnews.net/2017/12/defense-ugandas-imprisoned-journalists/?utm_source=rss&utm_medium=rss&utm_campaign=defense-ugandas-imprisoned-journalists (käyty 26.7.2018).

/Ackerman, P. 20.10.2017. *Global Interfaith LGBTIQ Leaders Convene at UN for Expert-level Dialogue.* http://www.ipsnews.net/2017/10/global-interfaith-lgbtiq-leaders-convene-un-expert-level-dialogue/?utm_source=rss&utm_medium=rss&utm_campaign=global-interfaith-lgbtiq-leaders-convene-un-expert-level-dialogue (käyty 26.7.2018).

Al Jazeera 20.8.2018. *Ugandan police clash with opposition protesters.* <https://www.aljazeera.com/news/2018/08/ugandan-police-clash-opposition-protesters-180820135506453.html> (käyty 21.8.2018).

KLUG (Kampus Liberty Uganda) [päiväämätön]. *Background.* <http://klug.cfsites.org/custom.php?pageid=47242> (käyty 31.8.2018).

Kuchu Times

25.7.2018. *RAINBOW MIRRORS EVICTED FROM BUNAMWAYA OFFICES.* <https://www.kuchutimes.com/2018/07/rainbow-mirrors-evicted-from-bunamwaya-offices/> (käyty 24.8.2018).

27.10.2015. *Violent Attacks on LGBTI Persons on the Rise within Kampala.* <https://www.kuchutimes.com/2015/10/violent-attacks-on-lgbti-persons-on-the-rise-within-kampala/> (käyty 12.8.2018).

NSWP (The Global Network of Sex Work Projects) [päiväämätön]. *Transgender Equality Uganda.* <http://www.nswp.org/members/africa/transgender-equality-uganda> (käyty 31.8.2018).

The Observer

20.11.2017. *Gays ask for separate police cells.* <https://observer.ug/news/headlines/56050-gays-ask-for-separate-police-cells.html> (käyty 10.9.2018).

16.5.2017. *Schools advised against expelling homosexuals.*

<https://www.observer.ug/news/headlines/52874-schools-advised-against-expelling-homosexuals.html> (käyty 10.9.2018).

OMTC (World Organisation Against Torture) & FIDH (International Federation for Human Rights) 3.5.2018. *Intervention to the 62ND session of the African Commission on Human and Peoples' Rights.*

<http://www.omct.org/human-rights-defenders/statements/2018/05/d24848/> (käyty 26.7.2018).

Parliament of the Republic of Uganda 16.5.2018. *'Push govt. on Marriage Bill'.*

<https://www.parliament.go.ug/news/1441/push-govt-marriage-bill%E2%80%99> (käyty 6.8.2018).

Pink News

30.7.2018. *Popular LGBT activist declares she's no longer a lesbian, shocking the community in Uganda.* <https://www.pinknews.co.uk/2018/07/30/popular-lgbt-activist-declares-shes-no-longer-a-lesbian-shocking-the-community-in-uganda/> (käyty 24.8.2018).

29.5.2018. *Campaigners fight urgent battle to save 22-year-old lesbian from being deported to Uganda where it's illegal to be gay.* <https://www.pinknews.co.uk/2018/05/29/uganda-lesbian-home-office-deported-gloria-namuzungu/> (käyty 24.8.2018).

12.4.2018. *Ugandan MPs want to reintroduce anti-homosexuality law that could imprison gay people for life.* <https://www.pinknews.co.uk/2018/04/12/uganda-mp-anti-homosexuality-law-2014/> (käyty 24.8.2018).

6.3.2018. *Ugandan LGBTQ+ activists announce plans for Pride following crackdown.* <https://www.pinknews.co.uk/2018/03/06/ugandan-lgbtq-activists-announce-plans-for-pride-following-crackdown/> (käyty 29.8.2018).

10.12.2017. *Ugandan police raid and shut down queer film festival.* <https://www.pinknews.co.uk/2017/12/10/ugandan-police-raid-and-shut-down-queer-film-festival/> (käyty 24.8.2018).

20.11.2016. *8 year old girl arrested in Uganda over suspicion that she is gay.* <https://www.pinknews.co.uk/2016/11/20/8-year-old-girl-arrested-in-uganda-over-suspicion-that-she-is-gay/> (käyty 24.8.2018).

17.6.2016. *Ugandan police say LGBT organisation 'masterminded' break-in and murder at its own HQ.* <https://www.pinknews.co.uk/2016/06/17/ugandan-police-say-lgbt-organisation-masterminded-break-in-and-murder-at-its-own-hq/> (käyty 24.8.2018).

3.11.2015. *Activists warn about 'alarming' spate of trans bashings in Uganda.* <https://www.pinknews.co.uk/2015/11/03/activists-warn-about-alarming-spate-of-trans-bashings-in-uganda/> (käyty 24.8.2018).

20.7.2015. *Uganda has its first presidential candidate who opposes homophobia.* <https://www.pinknews.co.uk/2015/07/20/uganda-has-its-first-presidential-candidate-who-opposes-homophobia/> (käyty 20.8.2018).

RHFM (Rainbow Health Foundation Mbarara) [päiväämätön]. *Rainbow Health Foundation Mbarara.* <https://www.facebook.com/rainbowhealthfoundation/> (käyty 31.8.2018).

Rights Africa

6.8.2018. *As Museveni wins peace prize, he wars against homosexuals.*

<https://rightsafrika.com/2018/08/06/as-museveni-wins-peace-prize-he-wars-against-homosexuals/> (käyty 8.8.2018).

31.7.2018. *Uganda: Why Val Kalende 'renounced lesbianism'.*

<https://rightsafrika.com/2018/07/31/uganda-why-val-kalende-renounced-lesbianism/> (käyty 12.8.2018).

30.7.2018. *Popular Ugandan LGBT activist says she's no longer a lesbian.*

<https://rightsafrika.com/2018/07/30/popular-ugandan-lgbt-activist-says-shes-no-longer-a-lesbian/> (käyty 24.8.2018).

8.6.2018. *Uganda: Anti-gay Pastor 'Poo Poo' is back, claiming he's a victim.*

<https://rightsafrika.com/2018/06/08/uganda-anti-gay-pastor-poo-poo-is-back-claiming-hes-a-victim/> (käyty 24.8.2018).

18.5.2018. *Uganda: Protests greet shutdown of LGBTI rights event.*

<https://rightsafrika.com/2018/05/18/uganda-protests-greet-shutdown-of-lgbti-rights-event/> (käyty 24.8.2018).

2.5.2018. *Anti-gay pastor Scott Lively on the ballot for governor.*

<https://rightsafrika.com/2018/05/02/anti-gay-pastor-scott-lively-on-the-ballot-for-governor/> (käyty 24.8.2018).

Seta 12.12.2016. *Sateenkaarisanasto.* <http://seta.fi/sateenkaarisanasto/> (käyty 7.8.2018).

SIDP Uganda (Support Initiative for People With Congenital Disorders) [päiväämätön]. *About us.*

<http://sipduganda.org/about-us/> (käyty 12.9.2018).

SMUG (Sexual Minorities Uganda)

6/2018. *"Even if they spit at you, don't be surprised". Health Care Discrimination for Uganda's Sexual and Gender Minorities.* <http://sexualminoritiesuganda.com/wp-content/uploads/2018/06/EvenIfTheySpit.pdf> (käyty 8.8.2018).

4/2016. *"And That's How I Survived Being Killed". Testimonies of human rights abuses from Uganda's sexual and gender minorities.* https://sexualminoritiesuganda.com/wp-content/uploads/2016/04/And-Thats-How-I-Survived_Report_Final.pdf (käyty 7.8.2018).

[päiväämätön]. *What is Sexual Minorities Uganda?*

<https://sexualminoritiesuganda.com/mission-and-team/> (käyty 23.8.2018).

Spectrum Uganda [päiväämätön]. *About Us - What we do.* <http://www.spectrumuganda.net/what-we-do/> (käyty 23.8.2018).

This is Africa/ Kiunguyu, K. 14.6.2018. *Pride month: African places that celebrate pride.*

<https://thisisafrika.me/pride-month-african-pride/> (käyty 7.9.2018).

Thomson Reuters Foundation

10.5.2018. *New masculinities: meet Uganda's transgender men fighting sexism.*

<http://news.trust.org/item/20180510000032-37j8z/> (käyty 7.9.2018).

11.12.2017. *Police raid shuts down Uganda's only gay film festival.*

<http://news.trust.org/item/20171211172116-una3/> (käyty 10.9.2018).

2.11.2016. *In Uganda, gay men say police use torturous method to 'prove' homosexuality.*

<http://news.trust.org/item/20161102030333-iyto8/>

<http://news.trust.org/item/20171211172116-una3/> (käyty 10.9.2018).

9.4.2015. *INTERVIEW-Constant threats "part of life" for top Ugandan LGBT activist.* <http://news.trust.org/item/20150409000045-vv8ux/> (käyty 28.8.2018).

Trans-tukipiste 12.12.2016. *Hlbtqi-sanasto.* <http://transtukipiste.fi/hlbtqi-sanasto/> (käyty 7.8.2018).

Uganda 15.6.1950. *Uganda: The Penal Code Act (Cap. 120), 1950 [Uganda].* <http://www.refworld.org/docid/59ca2bf44.html> (käyty 6.8.2018).

Uganda Police

7/2018. *Annual Crime Report 2017.* <https://www.upf.go.ug/wp-content/uploads/2018/07/ANNUAL-CRIME-REPORT-2017.pdf> (käyty 13.9.2018).

[päiväämätön]. *Draft Annual Crime Report 2015.* [https://www.upf.go.ug/download/publications\(2\)/Annual-Crime-Report-2015.pdf](https://www.upf.go.ug/download/publications(2)/Annual-Crime-Report-2015.pdf) (käyty 13.9.2018).

UNHRC (UN Human Rights Council) 27.12.2016. *Report of the Working Group on the Universal Periodic Review: Uganda. A/HRC/34/10.* <http://www.refworld.org/docid/58ad66944.html> (käyty 27.7.2018).

USDoS (US Department of State) 20.4.2018. *2017 Country Reports on Human Rights Practices - Uganda.* <https://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/2017/af/277059.htm> (käyty 25.7.2018).

Vastuuvapauslauseke:

This document was written by the Finnish Immigration Service's COI Service according to the common EU-guidelines for processing factual COI (2008). It was therefore composed on the basis of carefully selected, publicly available sources of information. All sources used are referenced. All information presented, except for undisputed/obvious facts has been cross-checked, unless stated otherwise. The information provided has been researched, evaluated and processed with utmost care within a limited time frame. However, this document does not pretend to be exhaustive. Neither is this document conclusive as to the merit of any particular claim to refugee status or asylum. If a certain event, person or organization is not mentioned in the document, this does not mean that the event has not taken place or that the person or organization does not exist. The information in the document does not necessarily reflect the opinion of the authority and makes no political statement whatsoever.